

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 4 Απριλίου 2020

**Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας
για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καλησπέρα σας από το Υπουργείο Υγείας. Ξεκινά η καθημερινή ενημέρωση από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας για τον νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα. Πριν δώσουμε το λόγο στον κ. Τσιόδρα, να σας υπενθυμίσουμε ότι αύριο, Κυριακή 5 Απριλίου, δεν θα πραγματοποιηθεί η ενημέρωση και θα εκδοθεί γραπτή ανακοίνωση από το Υπουργείο Υγείας, για τις εξελίξεις σχετικά με το νέο κορονοϊό. Κύριε Καθηγητά, έχετε το λόγο.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Ευχαριστώ. Καλησπέρα σε όλους. Ως σήμερα, περισσότερα από 1.140.000 κρούσματα του νέου κορονοϊού έχουν καταγραφεί σε παγκόσμιο επίπεδο, με 61.188 θανάτους, αλλά και περισσότερους από 236.000 ανθρώπους, που ενώ μολύνθηκαν από τον ιό, ανέρρωσαν και έγιναν καλά.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν πλέον περισσότερα από 278.000 κρούσματα και 7.445 νεκρούς. Στην Ευρώπη και το Ηνωμένο Βασίλειο, ως τις 4 Απριλίου έχουν καταγραφεί περισσότερες από 517.000 περιπτώσεις και 40.903 θάνατοι, ενώ η Ισπανία ξεπέρασε την Ιταλία σε απόλυτους αριθμούς κρουσμάτων, με περισσότερα από 124.000 καταγεγραμμένα στη χώρα.

Η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία έχουν καταγράψει τους περισσότερους θανάτους με 14.681, 11.744 και 6.507 θανάτους αντίστοιχα.

Θα ήθελα να εξηγήσω πως δεν λέω αυτά τα νούμερα να σας φοβίσω, αλλά να δείξω πως η διασπορά αυτού του ιού είναι τόσο γρήγορη, που κανένα σύστημα υγείας δεν μπορεί να τα αντιμετωπίσει, ακόμα και τα πιο σύγχρονα. Το αποτέλεσμα είναι να συναθροίζονται χρονικά σημαντικός αριθμός σοβαρά νοσούντων και θανάτων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σήμερα ανακοινώνουμε 60 νέα κρούσματα στου νέου ιού στη χώρα. Ο συνολικός αριθμός των κρουσμάτων είναι 1.673, εκ των οποίων το 55% αφορά άνδρες.

343 θεωρούνται σχετιζόμενα με ταξίδι από το εξωτερικό και 592 είναι σχετιζόμενα με ήδη γνωστό κρούσμα.

92 συμπολίτες μας νοσηλεύονται διασωληνωμένοι. Η διάμεση ηλικία τους είναι 66 ετών. 20 είναι γυναίκες και οι υπόλοιποι άνδρες. Περισσότερο από 70% έχει υποκείμενο νόσημα ή είναι ηλικιωμένοι 70 ετών και άνω.

10 ασθενείς έχουν εξέλθει από τις ΜΕΘ.

Τέλος, έχουμε 9 ακόμα καταγεγραμμένους θανάτους και 68 θανάτους συνολικά στη χώρα. 19 γυναίκες και οι υπόλοιποι άνδρες. Η μέση ηλικία των θανόντων συμπολιτών μας ήταν τα 74 έτη και το 91% είχαν κάποιο υποκείμενο νόσημα ή/και ηλικία 70 ετών και άνω.

Μια πανδημία εξελίσσεται μπροστά στα μάτια μας με πολλά ερωτηματικά, τα οποία είναι και πιο σκληρά όταν αναφέρεσαι σε ανθρώπινες ψυχές. Τι αντιπροσωπεύουν οι σημερινές απώλειες σε ανθρώπινες ζωές; Οι θάνατοι που σας ανάφερα, αντιπροσωπεύουν την εικόνα της επιδημίας στη χώρα μας περίπου 2 με 3 εβδομάδες πριν, που είναι ο μέσος όρος των ημερών που απαιτείται για να φτάσει κάποιος στο θάνατο.

Επίσης, αντιπροσωπεύουν αυτό που σας έχω πει πολλές φορές στο παρελθόν. Πως από αυτούς που μπαίνουν στις ΜΕΘ, ένα σημαντικό ποσοστό δεν τα καταφέρνει.

Στα πλαίσια των δύσκολων στιγμών που περνούμε όλοι μας, το Υπουργείο Υγείας και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ανέλαβαν την πρωτοβουλία για την οργάνωση και λειτουργία προγράμματος βοήθειας, συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης των συμπολιτών μας μέσω τηλεφώνου εν μέσω της πανδημίας.

Σε πλήρη λειτουργία βρίσκεται η τηλεφωνική γραμμή ψυχοκοινωνικής στήριξης 10306 με στόχο να προσφέρει ένα παράθυρο διαλόγου, συμβουλών και ελπίδας. Και δίνει τη δυνατότητα σε άτομα που αντιμετωπίζουν κάποιο θέμα ψυχικής υγείας, για παράδειγμα παθολογικό άγχος, φόβο, πανικό, να μιλήσουν και να στηριχθούν. Να έρθουν πιο κοντά στη λύση του προβλήματος.

Από την καρδιά μου θέλω να εκφράσω ένα θερμό ευχαριστώ σε αναλαμπές αυτής της επιδημίας, όπως το γράμμα που πήρα από το Σταύρο, ένα παιδί γυμνασίου με πολύ χιούμορ, από το 1^ο Γυμνάσιο Νίκαιας, που μου έστειλε ένα χαρούμενο πρωταπριλιάτικο αστείο.

Σήμερα, έκρινα πως πρέπει να μιλήσω ξανά για το θέμα της μάσκας για το γενικό κοινό, με αφορμή το ερώτημα που δεν έχει ακόμα πολύ σαφή απάντηση. Το ερώτημα αυτό γέννησε και κάποια πράγματα που θα σας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

πω αμέσως μετά και τα οποία εφαρμόζονται ήδη στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Το σημαντικό ερώτημα, λοιπόν, είναι πόσο συμμετέχουν αυτοί χωρίς συμπτώματα στη νόσο και τη διασπορά της. Κάποιες πολύ πρόσφατες μελέτες, δείχνουν ότι μάλλον κάποιοι άνθρωποι χωρίς συμπτώματα μπορεί να συμμετέχουν άθελά τους στη μετάδοση της νόσου.

Αυτός είναι και ο λόγος που εχθές, σε αντίθεση με αυτά που στήριζε έως σήμερα, το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, το περίφημο Αμερικανικό CDC, ανακοίνωσε την προαιρετική, εθελοντική δηλαδή, χρήση ενός καλύμματος του προσώπου και της μύτης. Παραδείγματος χάριν, ακόμα και μιας αυτοσχέδιας υφασμάτινης μάσκας από ένα κομμάτι ύφασμα ή μπλούζα ή κασκόλ σε δημόσιους χώρους, όταν υπάρχει αυξημένη επαφή των ανθρώπων μεταξύ τους.

Δεν το έκανε επειδή άλλαξε το μήνυμα πως δεν πρέπει να τηρούμε τα μέτρα της απόστασης. Απλά για να δώσει ακόμα λιγότερες ευκαιρίες στον ιό να μεταδοθεί από ανθρώπους που τον έχουν χωρίς να το ξέρουν ή λίγο πριν παρουσιάσουν συμπτώματα, όταν υπάρχει υψηλός συγχρωτισμός, που δεν πρέπει να υπάρχει αυτή την εποχή, και όταν υπάρχει σημαντική μετάδοση στην κοινότητα, όπως αυτή τη στιγμή σε κάποιες περιοχές των Ηνωμένων Πολιτειών.

Πρακτικά αυτό τι σημαίνει; Μπορεί να έχω τον ιό και να μην το γνωρίζω; Το έχουμε πει, ναι. Έτσι πρέπει να φερόμαστε.

Μπορώ να προστατεύσω τους άλλους από την έκθεσή τους στον δικό μου ιό σε αυτή την περίπτωση; Πάλι η απάντηση είναι ναι.

Οι Αμερικανοί λένε, φορώντας ένα κάλυμμα προσώπου, μία υφασμάτινη μάσκα για να μην τους κολλήσω όταν έρχομαι σε επαφή με πολλούς ανθρώπους, όπως το σούπερ μάρκετ ή το φαρμακείο. Αυτό λένε οι φίλοι Αμερικανοί συνάδελφοι.

Βέβαια, τη στενή επαφή έχουμε πει να την αποφεύγουμε ούτως ή άλλως. Και προσοχή! Αυτά τα καλύμματα που συνιστούν δεν είναι χειρουργικές ή ιατρικές μάσκες που τις θέλουμε για τα νοσοκομεία και τους υγειονομικούς μας.

Και δεν τονίζουν και κάτι άλλο. Ότι μπορεί να υπάρξει πρόβλημα χρησιμοποιώντας τέτοια καλύμματα, μαντήλια, κασκόλ και αυτοσχέδιες μάσκες.

Ποιο είναι αυτό το πρόβλημα; Ας υποθέσουμε πως δεν είμαι μολυσμένος και φοράω ένα τέτοιο μαντήλι. Μετά εκτίθεμαι σε κάποιον που βγάζει με το φτάρνισμά του τον ιό. 40% με 90% των σωματιδίων του ίδιου του ιού παγιδεύονται στο ύφασμα, μάλιστα όταν αυτό έχει μαζέψει και αρκετή υγρασία από την αναπνοή μας.

Μετά εγώ νομίζοντας ότι είμαι ασφαλής βγάζω το μαντήλι με απρόσεκτες κινήσεις, δεν τηρώ την υγιεινή των χεριών και φυσικά μπορεί

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

να μολυνθώ με την ψευδαίσθηση της ασφάλειας. Μάλιστα, ενδέχεται να αυξηθεί ο κίνδυνος της μόλυνσης.

Άρα κάποιες από αυτές τις αυτοσχέδιες μάσκες, μπορεί ενώ προστατεύουν αυτούς που είναι υγιείς από τη μετάδοση από αυτούς που δεν έχουν συμπτώματα και έχουν τον ιό, να κάνουν πρόβλημα από την αντίθετη πλευρά. Αυτοί που είναι υγιείς και τη φορούν να μη τη χειριστούν σωστά και να μολυνθούν.

Και για αυτό και δεν συστήνεται και τέτοια λύση σε επαγγελματίες υγείας, όπως γιατροί και νοσηλευτές. Και φυσικά, το να φοράς ένα τέτοιο κάλυμμα, δεν σημαίνει πως δεν πρέπει να τηρούμε τις αποστάσεις.

Με βάση τα δικά μας δεδομένα αυτή τη στιγμή, το όφελος αναμένεται να είναι μικρό. Το όφελος μιας τέτοιας πρακτικής μπορεί να αυξηθεί, αν αυξηθεί περαιτέρω η μετάδοση τις επόμενες εβδομάδες.

Όπως θυμάστε, έχω ζητήσει από το ευρωπαϊκό CDC να τοποθετηθεί επίσημα επ' αυτού του θέματος και έχω ζητήσει και από τα μέλη της Επιτροπής μας να συζητήσουμε και να τοποθετηθούμε επ' αυτού.

Αυτή τη στιγμή, σε ανοιχτούς χώρους δεν χρειάζεται μάσκα. Σε κλειστούς χώρους ενδεχομένως να δούμε μια τέτοια σύσταση στην Ευρώπη γενικότερα τις επόμενες μέρες. Αλλά πρέπει να γνωρίζουμε και τους περιορισμούς μιας τέτοιας στρατηγικής.

Σε άλλες εξελίξεις της ημέρας, κλιμάκιο του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και εν γνώσει της Πολιτικής Προστασίας, μετέβη στη νήσο Κέα όπου διέμεναν 176 μετανάστες, οι οποίοι προορίζονται να μεταφερθούν στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Η επιχείρηση διεξήχθη ομαλά και οι ωφελούμενοι συνάνθρωποί μας ήταν εξαιρετικά συνεργάσιμοι. Το επιχειρησιακό σχέδιο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με το Υπουργείο Υγείας, περιλαμβάνει ειδικά μέτρα, όπως γνωρίζετε και αναφέρθηκαν εχθές, για τους πρόσφυγες και μετανάστες που εισήλθαν στη χώρα μας από την έναρξη της επιδημίας και μετά.

Έτσι, στο πλαίσιο της προστασίας της υγείας μας, αλλά και των μεταναστών, λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα.

Επιπρόσθετα σήμερα, εκ μέρους της Επιτροπής Εμπειρογνομητών αποφασίστηκε η τελική μορφή, παράλληλα με τη χρήση των μέτρων προστασίας των υγειονομικών, του πρωτοκόλλου προληπτικής φαρμακευτικής αγωγής καθώς και μετεκθεσιακής προφύλαξης σε υγειονομικούς που εργάζονται σε νοσοκομεία αναφοράς για το νέο ιό.

Εδώ πρέπει να πω, πως όπως έχω πληροφορηθεί, κάποιοι άνθρωποι κάνουν κατά βούληση χρήση φαρμάκων για τον ιό, χωρίς κάποια επικοινωνία με τον γιατρό τους. Χρειάζεται πολλή προσοχή, γιατί

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

υπάρχει κίνδυνος ανεπιθύμητων ενεργειών και μη σωστής ιατρικής παρακολούθησης.

Δυστυχώς, ο αριθμός των αγαπημένων προσώπων που φεύγουν σε όλες τις χώρες παραμένει υψηλός, για κάποιες από αυτές εξαιρετικά υψηλός.

Κάθε ζωή που κερδίζεται, ένας λιγότερος θάνατος, μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε. Τα θερμά μας συλλυπητήρια στις οικογένειες και στους ανθρώπους που έχασαν τους δικούς τους, τους δικούς μας ήρωες σε αυτή τη μάχη για τη ζωή. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε κύριε Καθηγητά. Το λόγο έχει ο κ. Χαρδαλιάς.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Καλησπέρα σας από την Πολιτική Προστασία. Τις τελευταίες εβδομάδες, καταβάλλεται στη χώρα μας μια τεράστια προσπάθεια για να προασπίσουμε τη Δημόσια Υγεία, για να προστατεύσουμε ο ένας τον άλλον.

Μια προσπάθεια από την οποία, θα συνεχίσω να λέω, δεν περισσεύει κανείς. Γιατί το αποτέλεσμα της προσπάθειας αυτής κρίνεται μέρα με τη μέρα, ώρα με την ώρα.

Η ενότητα, η αποφασιστικότητα και η πειθαρχία που έχει δείξει μέχρι σήμερα συντριπτικά η ελληνική κοινωνία, μας έχει επιτρέψει να ακολουθήσουμε μία διαφορετική πορεία από τις περισσότερες άλλες χώρες, είτε στην Ευρώπη, είτε σε όλο τον κόσμο.

Το αποτέλεσμα, όμως, αυτό, μπορεί σε ελάχιστες ώρες, αλλά και μέρες, να ανατραπεί. Για να το διασφαλίσουμε, χρειάζεται να συνεχίσουμε να τηρούμε τα μέτρα με την ίδια επιμονή, με την ίδια υπομονή, με το ίδιο πείσμα. Να συνεχίσουμε να κρατάμε την τύχη μας στα δικά μας χέρια.

Σχετικά με τα μέτρα, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η ισχύς της κοινής απόφασης των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Εσωτερικών με τίτλο: «Επιβολή του μέτρου του προσωρινού περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών προς αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορονοϊού» παρατείνεται μέχρι και τις 27 Απριλίου και ώρα 6:00 το πρωί. Άλλες τρεις βδομάδες μπροστά μας, σκληρής προσπάθειας και επιμονής στο δόγμα-στόχο «Μένουμε Σπίτι».

Επίσης, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος των μέτρων απαγόρευσης της κυκλοφορίας που προβλέφθηκαν για την αποτροπή της διάδοσης του κορονοϊού, δεν διεκπεραιώνονται δηλώσεις αλλαγής διεύθυνσης κατοικίας από φυσικά πρόσωπα με ηλεκτρονικό τρόπο, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Το ίδιο ισχύει και για τυχόν υποβληθείσες χειρόγραφες δηλώσεις στις Δ.Ο.Υ. Με νεότερη απόφαση θα οριστούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που θα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

συνυποβάλλονται για την εξέταση αιτήματος αλλαγής διεύθυνσης κατοικίας και αυτό μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Η απόφαση ισχύει για δηλώσεις μεταβολής κατοικίας που υποβάλλονται από σήμερα, Σάββατο 4 Απριλίου, και μέχρι την λήξη των έκτακτων μέτρων για την απαγόρευση κυκλοφορίας.

Επίσης, σε σχέση με τους μέχρι σήμερα περιορισμούς, πρέπει να διευκρινίσουμε και να γίνει σαφές ότι αυτοί δεν αφορούν συμπολίτες μας με σοβαρά προβλήματα υγείας, που έχουν ανάγκη είτε σωματικής άσκησης, είτε άλλων θεραπευτικών πρακτικών, όπως το κολύμπι ή άλλους τρόπους αποκατάστασης.

Θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι θα πρέπει να συνοδεύει την άσκησή τους αυτή, τόσο το απαραίτητο πιστοποιητικό, όσο και η απαραίτητη γνωμοδότηση του γιατρού τους. Παιδιά με αυτισμό, συμπολίτες μας με σκλήρυνση κατά πλάκας, πολίτες σε φάσεις αποκατάστασης, είναι πάντα στο επίκεντρο της προσοχής μας, της φροντίδας μας, αλλά και του σεβασμού μας.

Στη συνέχεια, θα ήθελα να σας ενημερώσω για μία πρωτοβουλία, που στόχο έχει να στηρίξει τους συνανθρώπους μας στη δύσκολη περίοδο που διανύουμε.

Σε πλήρη λειτουργία βρίσκεται από σήμερα το πρωί, τηλεφωνική γραμμή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης 10306. Ο κορονοϊός μάς έχει φέρει όλους αντιμέτωπους με μία καινούρια πραγματικότητα και με βαθιές ανατροπές στην καθημερινότητά μας, στον τρόπο ζωής μας.

Σε αυτό το κλίμα και με αίσθηση επιστημονικής ευθύνης και κοινωνικής αλληλεγγύης, το Υπουργείο Υγείας και το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ανέλαβαν την πρωτοβουλία για την οργάνωση και λειτουργία προγράμματος βοήθειας συμβουλευτικής, ψυχολογικής και κοινωνικής στήριξης των συμπολιτών μας μέσω τηλεφώνου.

Η τηλεφωνική γραμμή βοήθειας δίνει τη δυνατότητα σε άτομα που αντιμετωπίζουν κάποιο θέμα ψυχικής υγείας, για παράδειγμα, παθολογικό άγχος, παθολογικό φόβο, πανικό, να μιλήσουν, να στηριχθούν και να έρθουν πιο κοντά στη λύση του προβλήματος.

Οι πολίτες, όταν νιώσουν την ανάγκη, μπορούν να καλέσουν στην τηλεφωνική γραμμή 1306, όπου θα έχουν τις παρακάτω επιλογές:

Πρώτη επιλογή, παροχή ψυχολογικής στήριξης, με 24ωρη λειτουργία.

Δεύτερη επιλογή, παροχή ψυχιατρικής βοήθειας σε πάσχοντες από ψυχικό νόσημα. Λειτουργεί από τις 8 το πρωί ως τις 8 το βράδυ.

Τρίτη επιλογή, παροχή ψυχολογικής στήριξης παιδιών και οικογενειών, με 24ωρη λειτουργία.

Τέταρτη επιλογή, παροχή ψυχολογικής στήριξης υγειονομικού προσωπικού. Λειτουργεί από τις 8 το πρωί ως 8 το βράδυ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Πέμπτη επιλογή, παροχή κοινωνικής στήριξης. Λειτουργεί από 8 το πρωί ως τις 8 το βράδυ.

Στη συνέχεια, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι στο πλαίσιο της προσπάθειας για οργάνωση και συστηματοποίηση των δράσεων αλληλεγγύης απέναντι στην πανδημία, δημιουργήθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών με πρωτοβουλία του Υπουργού Τάκη Θεοδωρικάκου, το συντονισμό του Υφυπουργού Εσωτερικών Θεόδωρου Λιβάνιου, σε συνεργασία με την ΚΕΔΕ, δύο νέες διαδικτυακές πλατφόρμες.

Πρόκειται για το citysolidarity.gov.gr και το animalsolidarity.gov.gr. Στο citysolidarity.gov.gr θα συγκεντρώνονται τρόφιμα, φάρμακα, είδη πρώτης ανάγκης και ατομικής προστασίας, εξοπλισμού στέγασης, καθώς και υπηρεσίες, όπως δράσεις δημιουργικής απασχόλησης και ψυχαγωγίας για τους πολίτες μας που δοκιμάζονται περισσότερο από αυτήν την κρίση.

Στο animalsolidarity.gov.gr θα συγκεντρώνονται τρόφιμα, αλλά και υπηρεσίες κτηνιατρικής φροντίδας για τα αδέσποτα, καθώς και τα δεσποζόμενα ζώα, ιδιοκτήτες των οποίων δυσκολεύονται να τα φροντίσουν.

Κάθε προσφορά μπορεί να έχει τοπικό ή εθνικό χαρακτήρα, να αφορά δηλαδή μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή ολόκληρη τη χώρα.

Σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες, η αλληλεγγύη αποκτά ακόμα μεγαλύτερη αξία. Τέλος, είμαι αναγκασμένος και θα πρέπει να κάνω μια συγκεκριμένη αναφορά και να επιστήσω την προσοχή σε όλους.

Ενώ η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών με υπομονή και επιμονή παραμένει προσηλωμένη στο στόχο, να περάσουμε τα δύσκολα μέροντας σπίτι, κάποιοι επιμένουν να προσπαθούν, με διάφορα τεχνάσματα και δικαιολογίες, να υπονομεύσουν αυτήν την εθνική συλλογική προσπάθεια.

Σήμερα, παρά τον άστατο καιρό, ειδικά από την μητροπολιτική Αθήνα, παρουσιάστηκε αυξημένη κινητικότητα σε διάφορους δρόμους και παράδρομους των εθνικών οδών. Δεν προτιθέμεθα να παραμείνουμε θεατές, απαθείς σε οποιαδήποτε παρόμοια στάση. Αυτοί οι λίγοι από την καθημερινή καταγραφή θέλουν μόνο να βλέπουν το μισό. Ακούν τα όποια αισιόδοξα μηνύματα και με περισσή ανευθυνότητα παραβλέπουν την προειδοποίηση, ότι αν χαλαρώσουμε ο ιός θα μας διαλύσει.

Η στάση τους είναι απολύτως αντικοινωνική, γιατί υπονομεύουν τις προσπάθειες του συνόλου και θέτουν σε κίνδυνο και τη δική τους ζωή και τη ζωή των δικών τους ανθρώπων.

Αλήθεια, δεν βλέπει κανείς τι γίνεται δίπλα μας στην Ευρώπη; Κανείς από αυτούς δεν αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει σε όλο τον κόσμο; Έχουμε μπροστά μας δύσκολες εβδομάδες και κατηγορηματικά απευθυνόμαστε σε αυτούς τους λίγους ανεύθυνους: δεν θα επιτρέψουμε ούτε βήμα παρέκκλιση από τα μέτρα και θα δείξουμε μηδενική ανοχή. Να το ξέρουν και στις επόμενες ημέρες μένει αυτό να αποδειχθεί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αγαπητοί μου συμπολίτες, κυρίες και κύριοι,

Είμαστε σε μία εξαιρετική καμπή. Πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι οι επόμενες εβδομάδες είναι κρίσιμες. Πιστεύω ότι όλοι το έχουμε καταλάβει.

Είναι, λοιπόν, σημαντικό να αποφύγουμε τα λάθη, να μην εφησυχάσουμε, να μην γκρεμίσουμε ό,τι μέχρι σήμερα με συνέπεια, με κόπο έχουμε χτίσει. Μπορούμε να πετύχουμε το στόχο μας, φτάνει να το πιστέψουμε. Φτάνει να συνεχίσουμε να δίνουμε κάθε μέρα τον καλύτερο εαυτό μας. Γιατί και μπορούμε να κερδίσουμε και πρέπει να κερδίσουμε.

Το χρωστάμε στους εαυτούς μας, το χρωστάμε στις οικογένειές μας, το χρωστάμε στα αγαπημένα μας πρόσωπα. Θα περάσει ο εφιάλτης. Θα πάρουμε πίσω τις ζωές μας. Και στο τελικό μέτρημα, δεν θα πρέπει να λείπει κανείς από τα αγαπημένα μας πρόσωπα. Κανείς! Τους το χρωστάμε, επιβάλλεται, εξυπακούεται. Κανείς. Ας μείνουμε σπίτι και μόνο σπίτι.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε κύριε Υπουργέ. Να περάσουμε σε ερωτήσεις.

Δ. ΒΛΕΠΑΚΗ: Κύριε Καθηγητά, τις τελευταίες ημέρες έχει πέσει η θερμοκρασία και έχει χαλάσει ο καιρός στη χώρα μας. Με τα δεδομένα που έχετε μέχρι στιγμής πόσο πιθανό είναι να επηρεάσει την καμπύλη διασποράς του κορονοϊού; Η χρήση κλιματιστικών θα πρέπει να αποφεύγεται ή όχι; Τέλος, πότε θα ξεκινήσει να εφαρμόζεται το πρωτόκολλο προληπτικής θεραπείας σε υγειονομικούς το οποίο, όπως μας ανακοινώσατε, εγκρίθηκε σήμερα από την Επιτροπή;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Να πω ότι η αλλαγή του καιρού σίγουρα ευνοεί τη διασπορά του ιού, όπως για όλους τους αναπνευστικούς ιούς. Δεν έχουμε κάποια τέτοια ένδειξη επί του παρόντος και εφόσον τηρούνται τα μέτρα με τον τρόπο που θέλουμε να τηρούνται από όλους μας, ελπίζω ότι δεν θα επηρεάσει τη διασπορά του ιού.

Όσον αφορά το θέμα με τα κλιματιστικά. Είναι δύσκολο θέμα. Ξέρουμε ότι το καλύτερο μέσο για να αραιώσει, κατά κάποιο τρόπο, η ποσότητα των ιικών σωματιδίων σε ένα σπίτι, αν σε αυτό κυκλοφορεί ας πούμε, για παράδειγμα, κάποιος άνθρωπος που έχει συμπτώματα ή έχει ελαφρά συμπτώματα, είναι ο καλός αερισμός του χώρου.

Και ο ιός έχει μερικές ειδικές συνθήκες υγρασίας και θερμοκρασίας, οι οποίες τον ευνοούν και μερικές ειδικές συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας, οι οποίες είναι αποτρεπτικές για αυτόν και τον διαλύουν.

Γίνεται αυτή τη στιγμή ειδική συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, για να διαπιστωθεί πώς συμπεριφέρεται ο ιός, ιδιαίτερα σε θαλάμους ασθενών, που μπορούμε καλύτερα να ελέγξουμε και να απομονώσουμε τον ιό από διάφορες επιφάνειες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θεωρώ ότι αυτή τη στιγμή, το καλύτερο που μπορεί να κάνει κανείς είναι να αερίζει συχνά και τακτικά το χώρο στον οποίο έχει κάποιον ο οποίος έχει ήπια συμπτώματα και δεν ξέρει αν έχει ή δεν έχει τον ιό. Και αυτές τις οδηγίες έχουμε δώσει και σαν Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας.

Σχετικά με τα κλιματιστικά, υπάρχουν μερικά αναπάντητα ερωτηματικά. Καλύτερα να εξαερίζουν τον αέρα προς τα έξω, παρά να κυκλώνουν τον ίδιο τον αέρα του σπιτιού.

Και το τρίτο ερώτημα, σχετικά με το πρωτόκολλο για τους υγειονομικούς το οποίο συζητήσαμε με συναδέλφους λοιμωξιολόγους, πάρα πολύ γρήγορα θα δοθεί η δυνατότητα σε ανθρώπους υγειονομικούς πρώτης γραμμής, να μπορούν να πάρουν αυτά τα φάρμακα.

Μάλιστα, διερευνούμε τη δυνατότητα να χορηγείται αυτό το σχήμα από τα ίδια τα νοσοκομεία στα οποία δουλεύουν οι συνάδελφοι υγειονομικοί. Πολύ γρήγορα θα είναι αυτή η δυνατότητα έτοιμη.

A. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Καθηγητά, θα ήθελα να μας συμβουλευσετε αναφορικά με τη χρήση αντισηπτικών και χλωρίου, γιατί προβλέπω να γλιτώνουμε από τον κορονοϊό και να παθαίνουμε δηλητηρίαση. Δυστυχώς γίνεται υπερχρήση από πολύ κόσμο και διερωτώμαι, μήπως αυτό τελικά φέρει το αντίθετο από το προσδοκώμενο αποτέλεσμα έναντι του ιού; Μήπως δηλαδή τον εξελίξουμε σε πιο ανθεκτικό;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Ναι, δεν έχουμε κάποια δεδομένα ότι γίνεται πιο ανθεκτικός με τον καθαρισμό. Οπωσδήποτε όμως έχει δίκιο η αγαπητή δημοσιογράφος, ότι πρέπει να υπάρχει προσοχή όταν χειριζόμαστε διαλύματα χλωρίνης. Κάποιοι άνθρωποι έχουν ευαισθησία, κάποιοι μπορεί να κάνουν μια αλλεργική κατάσταση, σε κάποιους μπορεί να προκαλέσει δύσπνοια.

Να είναι καλά αεριζόμενος ο χώρος, να χρησιμοποιούνται οι οδηγίες και η διάλυση που έχει δοθεί από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας στις αναλυτικές οδηγίες. Και φυσικά, η χρήση των αντισηπτικών η οποία μπορεί να εναλλάσσεται με τη χρήση του καθαρισμού των χεριών με σαπούνι και νερό, μπορεί να δημιουργήσει κάποιον ερεθισμό στο δέρμα ήπιο, αλλά όχι σοβαρά προβλήματα υγείας.

Το μόνο στο οποίο έχει δίκιο και θα πρέπει να γίνεται προσεκτικά, είναι η χρήση της αραίωσης της χλωρίνης όταν καθαρίζουμε επιφάνειες. Εκεί χρειάζεται πραγματικά μια προσοχή και να αερίζεται καλά ο χώρος. Ο ιός δε νομίζω ότι θα γίνει πιο ανθεκτικός, ίσα-ίσα αυτά τα μέσα τον σκοτώνουν.

A. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Κοντοζαμάνη, το σχέδιο του Υπουργείου Υγείας για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας μιλάει για την ενδυνάμωση του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ρόλου της. Πιστεύετε ότι είναι εφικτό να ενδυναμωθεί η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας χωρίς προσλήψεις προσωπικού αλλά μόνο με μετακινήσεις του λιγοστού προσωπικού της;

B. ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ: Έχουμε κατ' επανάληψη τονίσει ότι θα γίνουν όσες προσλήψεις χρειαστούν προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τη μάχη του κορονοϊού. Ήδη έχουμε ξεπεράσει κατά πολύ τον αρχικό μας στόχο των 2.000 προσλήψεων και έχουμε ξεπεράσει τις 4.000 και πλέον εγκρίσεις προσωπικού. Εγκρίσεις και προσλήψεις γίνονται και σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Επιτρέψτε μου όμως να πω στο σημείο αυτό, επειδή μιλάμε για ενδυνάμωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, ότι δεν είναι μόνο θέμα αριθμών. Η ενδυνάμωση στην ΠΦΥ είναι να μπορέσουμε να δραστηριοποιήσουμε όλο το δίκτυο των επαγγελματιών υγείας που απασχολούνται σε αυτή, γιατρούς, νοσηλευτές, ψυχολόγους, επισκέπτες υγείας, έτσι ώστε να παρέχουμε τις απαραίτητες υπηρεσίες υγείας που πρέπει σε πρωτοβάθμιο επίπεδο ο πολίτης να απολαμβάνει, όπως για παράδειγμα η τηλεφωνική υποστήριξη από τα Κέντρα Υγείας, η τηλεσυμβουλευτική, όλα αυτά που ανακοινώσαμε και κάναμε. Η αποκλειστική λειτουργία Κέντρων Υγείας μόνο για τον κορονοϊό, η κατ' οίκον επίσκεψη, όλα αυτά είναι δράσεις οι οποίες γίνονται σε πρωτοβάθμιο επίπεδο και γίνονται για πρώτη φορά στη χώρα μας.

Και αυτό είναι μία ευκαιρία. Αυτά που υλοποιούμε αυτό τον καιρό στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας να δείξουμε στον κόσμο το πώς μπορούν να λυθούν τα προβλήματα υγείας σε πρωτοβάθμιο επίπεδο, χωρίς να χρειάζεται να πηγαίνουν στα νοσοκομεία.

Γιατί τις τελευταίες ημέρες, τον τελευταίο μήνα, θα έχουμε όλοι παρατηρήσει ότι έχει ελαχιστοποιηθεί και η προσέλευση στα νοσοκομεία της χώρας στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών.

Άρα αυτό είναι ένα σημάδι ότι πολλά προβλήματα, πολλά ζητήματα υγείας μπορούν να λυθούν σε πρωτοβάθμιο επίπεδο. Και αυτό κάνουμε. Δραστηριοποιούμε όλο το πλέγμα των επαγγελματιών υγείας, έτσι ώστε σε πρωτοβάθμιο επίπεδο υγείας να προσφέρουμε τις απαραίτητες υπηρεσίες υγείας.

A. ΠΑΠΑΔΟΜΑΡΚΑΚΗ: Κύριε Καθηγητά, χθες το βράδυ κατά την προγραμματισμένη ενημέρωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, αναφέρθηκε περιορισμένη μετάδοση του νέου κορονοϊού και αερογενώς. Πώς αξιολογείται αυτή η πληροφορία;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Ναι, νομίζω έχει να κάνει με αυτά που σας είπα για τις μάσκες. Προετοιμάζεται και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ενδεχομένως, να δεχθεί σε περιοχές που υπάρχει υψηλή μετάδοση του ιού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

στην κοινότητα, κάποια επιπρόσθετα μέτρα με το στόχο της μείωσης αυτού που μπορεί να έχει τη νόσο χωρίς να το ξέρει και να την μεταδίδει με τον αέρα, σε αυτόν που δεν την έχει.

Θεωρώ ότι στα πλαίσια αυτά ειπώθηκε από τους αξιωματούχους του Π.Ο.Υ. Είχαν μάλιστα, από ό,τι με ενημέρωσαν συνάδελφοι από το Ευρωπαϊκό CDC οι οποίοι μου είπαν ότι δεν έχουν καταλήξει ακόμα στα συμπεράσματά τους, έκτακτη συνεδρίαση εχθές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και Commission και αξιωματούχων του WHO και του Ευρωπαϊκού CDC για το θέμα αυτό.

Θεωρώ ότι θα υπάρξει μια γενική κατεύθυνση προς αυτά που σας είπα. Απλά επειδή δεν τονίζονται πολύ κάποιοι από τους κινδύνους, θεώρησαν σκόπιμο σήμερα να αναφέρω κάποιους από τους κινδύνους χρήσης τέτοιων μαζικών μέτρων χωρίς τα κατάλληλα μέτρα υγιεινής, αλλά και να καταλαβαίνει κανείς τη χρησιμότητά τους.

Θ. ΞΥΔΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Τσιόδρα, κυκλοφορεί στην ιατρική κοινότητα η πληροφορία πως δεν υπάρχουν τεστ για τον κορονοϊό για να μπορεί να καλυφθεί η ζήτηση στην Ελλάδα. Είναι κοινό μυστικό ότι μεγάλες χώρες κρατούν μεγάλες ποσότητες των τεστ για δικές τους ανάγκες, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να καλυφθεί η ζήτηση.

Αυτή τη στιγμή, η χώρα μας έχει επάρκεια διαγνωστικών τεστ PCR; Αν αλλάξει το θεραπευτικό πρωτόκολλο και χρειαστούμε περισσότερα τεστ, θα έχουμε επάρκεια; Πώς τοποθετείται το Υπουργείο Υγείας;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Να πω εγώ κατ' αρχάς και αν θέλει μετά να συμπληρώσει ο Υφυπουργός. Θεωρώ ότι αυτή τη στιγμή έχουμε επάρκεια και το βλέπετε από τους καθημερινούς αριθμούς των εργαστηριακών δοκιμασιών που γίνονται.

Και φυσικά θα μας άρεσε και θα θέλαμε να έχουμε επάρκεια τις επόμενες εβδομάδες, όπως ετοιμαζόμαστε να περάσουμε και σε επόμενες φάσεις αντιμετώπισης αυτής της πανδημίας στην Πατρίδα μας.

Σίγουρα ο στοχευμένος εργαστηριακός έλεγχος είναι αυτός που αυτή τη στιγμή υλοποιείται στην Πατρίδα μας, αλλά και στις περισσότερες χώρες του κόσμου και στις ευρωπαϊκές χώρες.

Για παράδειγμα, το Robert Koch Institute της Γερμανίας υλοποιεί εργαστηριακό έλεγχο με βάση τις δικές μας προτεραιότητες. Ο κόσμος δεν το ξέρει αυτό και νομίζει ότι γίνονται πολύ περισσότερα τεστ σε άλλες χώρες. Δεν είναι αλήθεια.

Σίγουρα όμως, στρατηγική μαζικού εργαστηριακού ελέγχου είναι απαραίτητη και θα υλοποιηθεί στη φάση στην οποία αίρονται τα μέτρα. Και αυτό συζητούν οι περισσότερες χώρες αυτή τη στιγμή. Και φυσικά η επάρκεια τεστ για αυτή την περίοδο είναι σημαντική και κάθε χώρα ετοιμάζεται για αυτή την επόμενη περίοδο.

Δεν θα είναι όμως μόνο τα διαγνωστικά τεστ τότε, έτσι; Τα μοριακά, όπως τα λέει ο αγαπητός δημοσιογράφος. Θα είναι και τα τεστ των αντισωμάτων, στα οποία υπάρχουν πολλά αναπάντητα ερωτηματικά ακόμα σχετικά με την αξιοπιστία τους.

Και γίνεται τεράστια προσπάθεια και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, να έχουμε αξιόπιστα τεστ, τα οποία κατά κάποιο τρόπο θα εξασφαλίζουν ένα «πιστοποιητικό ανοσίας» στον ιό, ιδιαίτερα για αυτούς που είναι στην πρώτη γραμμή, τους επαγγελματίες υγείας και άλλους.

Και αυτά θα χρησιμοποιηθούν σε αυτή τη φάση. Δεν είναι μόνο η επάρκεια στη διάγνωση, αλλά είναι και η επάρκεια στην πιστοποίηση της ανοσίας.

B. ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ: Να συμπληρώσω σε αυτά που είπε ο Καθηγητής, ότι στη μάχη των τεστ μπαίνει και το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, το οποίο έχει την παραγωγική δυνατότητα να κάνει μεγάλο αριθμό τεστ ημερησίως και έχουμε εξασφαλίσει τον απαραίτητο αριθμό αντιδραστηρίων, προκειμένου να διεξαχθούν αυτά τα τεστ.

N. ΣΠΑΓΑΔΩΡΟΥ: Κύριε Καθηγητά, πριν μερικούς μήνες σε δήλωσέ σας στο cnn.gr, είχατε προβλέψει ότι θα έρθει μια πανδημία γρίπης μέσα στον 21^ο αιώνα, καθώς σύμφωνα με τα μαθηματικά μοντέλα έχουμε μια πανδημία σχεδόν κάθε 30 χρόνια. Υπήρχαν σαφείς ενδείξεις τον Οκτώβριο για μια επικείμενη πανδημία; Και αν δούμε μια κατακόρυφη αύξηση στις απώλειες από COVID-19 στην Ελλάδα, τα μέτρα αναμένεται να αυστηροποιηθούν ακόμη περισσότερο;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Έχει δυο σκέλη το ερώτημα. Όντως κατά καιρούς έχω τοποθετηθεί, όπως και άλλοι συνάδελφοι, για την ανάγκη ετοιμότητας και επαγρύπνησης του συστήματος Δημόσιας Υγείας γιατί ήταν ενδεχόμενο πανδημίας.

Μέχρι τον Δεκέμβριο του '19 όλοι μιλούσαμε για μια πανδημία γρίπης γιατί οι ιοί γρίπης είναι αυτοί που έχουν προκαλέσει πανδημίες στο παρελθόν, οι ιοί γρίπης είναι αυτοί οι οποίοι συνεχώς εξελίσσονται και αλλάζουν ταχύτατα και έχουν τη μεγάλη διασπορά στο ζωικό βασίλειο, στους χοίρους, στα πουλερικά.

Γιατί οι ιοί της γρίπης είχαν δώσει πανδημίες στο παρελθόν. Γιατί νέοι ιοί γρίπης κυκλοφορούν στην Άπω Ανατολή, στην Ασία και σε διάφορα άλλα μέρη του κόσμου. Και σε αυτούς είχε δοθεί προτεραιότητα.

Στα πλαίσια αυτά και εγώ είχα κάνει δήλωση ότι περιμένουμε μια πανδημία. Αλλά όλος ο επιστημονικός κόσμος, εδώ να το πω, περίμενε μια πανδημία γρίπης.

Μας είχε ανησυχήσει ο κορονοϊός SARS και ο MERS, αλλά βλέπαμε ότι με κάποιο τρόπο γρήγορα περιορίζονταν, δεν είχαν αυτή τη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

μεταδοτικότητα, την υψηλότερη μεταδοτικότητα από τον ιό της γρίπης, που έχει αυτός ο ιός.

Ήταν κάπως μη αναμενόμενο, μια έκπληξη αυτός ο ιός και μας έδειξε την ανάγκη να έχουμε επαγρύπνηση για αυτό που ονόμαζε τότε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας νόσο Χ, την άγνωστη νόσο.

Στα πλαίσια αυτά είχα πει και εγώ τότε αυτό που είχα πει.

Τώρα, όσον αφορά την ανάγκη για ακόμη σκληρότερα μέτρα αν η επιδημία αυξηθεί ή υπάρξουν τραγικοί ρυθμοί αύξησης, όπως αυτοί που βλέπουμε στην Ισπανία, στην Ιταλία, δε νομίζω ότι με τα δεδομένα που έχουμε αυτή τη στιγμή θα δούμε κάποιο τέτοιο σενάριο. Αλλά αυτό εξαρτάται από όλους μας, όπως το έχουμε ξαναπεί και εγώ και ο Υπουργός και όλη η ηγεσία του Υπουργείου.

Θεωρώ ότι αυτή τη στιγμή με τα μέτρα που έχουμε πάρει και τηρούμε όλοι μας, ελπίζω όλοι μας, με θρησκευτική ευλάβεια, καθυστερούμε και έχουμε μια βραδεία αύξηση του ιού στη χώρα. Φυσικά όχι ανάλογη και αντίστοιχη με αυτό που βλέπουμε, την τραγική εικόνα που βλέπουμε, σε άλλες χώρες.

Αλλά εάν δεν συμμορφωθούμε όσο πρέπει, αυτό μπορεί να αλλάξει γρήγορα και να δούμε τέτοιες εικόνες.

Θεωρώ λοιπόν αυτό το σενάριο αυτή τη στιγμή μη υπαρκτό, εάν τηρήσουμε τα μέτρα. Ας δώσω μια αισιόδοξη νότα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Επόμενη προγραμματισμένη ενημέρωση από το Υπουργείο Υγείας, τη Δευτέρα το απόγευμα στις 18:00. Σας ευχαριστούμε πολύ.